

המוכר את שדהו . . . תקינו להו דליתו

מ"ז ע"א / 23 - מ"ז ע"ב / 16

התנאים לחיוב הפרשת תרומות ומעשרות:

- א. הפירות הגיעו לשלב מסוים בגידולם בארץ ישראל.
 ב. גמר מלאכתן [מירוח הכרי] נעשה בעת שהתבואה בבעלות ישראל.

מחלוקת רבה ורבי אלעזר:

יש קנין	אין קנין	
לחפור בה בורות, שיחין ומערות השמים שמים לד' והארץ נתן לבני אדם	להפקיע מידי מעשר "כי לי הארץ" – לי קדושת הארץ דיגונך [מירוח הכרי] – ולא דיגון עובד כוכבים	רבה
להפקיע מידי מעשר [מעשר] דגן – ולא דגן עובד כוכבים	לחפור בה בורות שיחין ומערות לה' הארץ	רבי אלעזר

מהלך הסוגיא:**1. רבה מביא סיוע לדעתו ממשנה התלמוד דוחה**

הלקט והשכחה והפאה של עובד כוכבים חייבין במעשר אלא אם כן הפקיר [פאה ד' ט'].
 היכי דמי: בעל השדה – ישראל
 המלקט – עובד כוכבים

העמדה: בעל השדה – עובד כוכבים
 המלקט – ישראל

דחיה: בעל השדה – ישראל
 המלקט – עובד כוכבים

2. סיוע לרבי אלעזר מבריתא התלמוד דוחה

ישראל שלקח שדה מעובד כוכבים עד שלא הביאה שליש וחזר ומכרה לו משהביאה שליש – חייבת במעשר.
 העמדה: נתחייבה – אין
 לא נתחייבה – לא

דחיה: הביע בשדה שבסוריא וקסבר כיבוש יחיד לא שמיה כיבוש –

▪ בסוריא – חיוב מעשרות מדרבנן.

▪ בארץ ישראל – חיוב המעשרות מדאוריתא.

3. סיוע לרבי אלעזר מבריתא התלמוד דוחה

ישראל ועובד כוכבים שלקחו שדה בשותפות –

רבי: טבל וחולין מעורבין זה בזה.

רבן שמעון בן גמליאל: של עובד כוכבים פטור, ושל ישראל חייב.

העמדה: מחלוקת אם יש ברירה ולכולי עלמא – יש קנין לעובד כוכבים בא"י להפקיע מיד מעשר!

דחיה: הביע בשדה שבסוריא וקסבר כיבוש יחיד לא שמיה כיבוש –

▪ בסוריא – חיוב מעשרות מדרבנן.

▪ בארץ ישראל – חיוב המעשרות מדאוריתא.

4. סיוע לרבי אלעזר ממשנתנו התלמוד דוחה

המוכר שדה לעובד כוכבים – לוקח ומביא ביכורים, מפני תיקון העולם.

מדייק התלמוד: מפני תיקון העולם אין, מדאורייתא לא! דחיה: שתי תקנות הוו . . .